

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Krnov

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Krnov leží v Moravskoslezském kraji a tvoří 1 z 22ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- rozlohou 575 km² je 2. největším obvodem kraje;
- počtem 25 obcí je 4. největší;
- v dotčeném území žije celkem 41.680 obyvatel (což je pod průměrem kraje), z toho 24.518 v jádrovém městě;

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Moravskoslezském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Krnov	25	41 680	24 518	575
Bruntál	31	38 013	16 925	630
Frydek-Místek	37	110 532	57 523	480
Opava	41	101 758	58 054	567
Ostrava	13	328 323	297 421	332
Rýmařov	11	16 180	8 560	332
Průměr za kraj	14	55 755	37 577	247

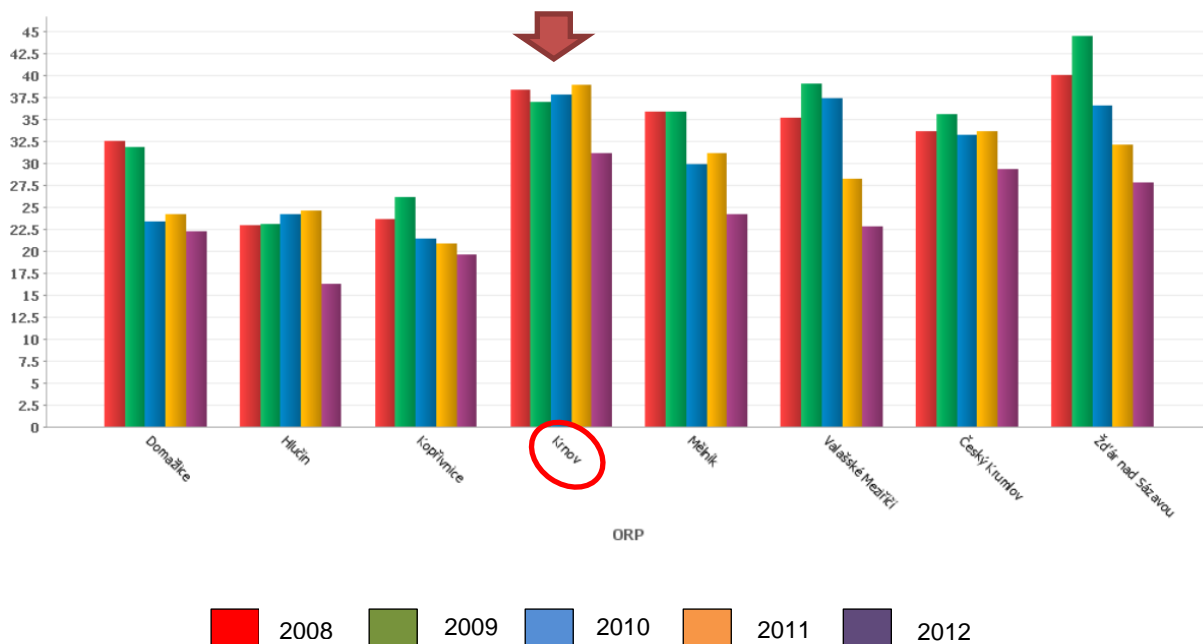
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Moravskoslezského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 40.200 až 43.200 obyvatel (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Domažlice, Hlučín, Kopřivnice, Mělník, Valašské Meziříčí, Český Krumlov, Žďár n. Sázavou);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 25 až 26 obcí (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Blatná, Chomutov, Dobruška, Humpolec, Milevsko, Nepomuk, Teplice, Třeboň);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 23.700 až 25.300 (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Břeclav, Hodonín, Litoměřice, Nový Jičín, Sokolov, Český Těšín).

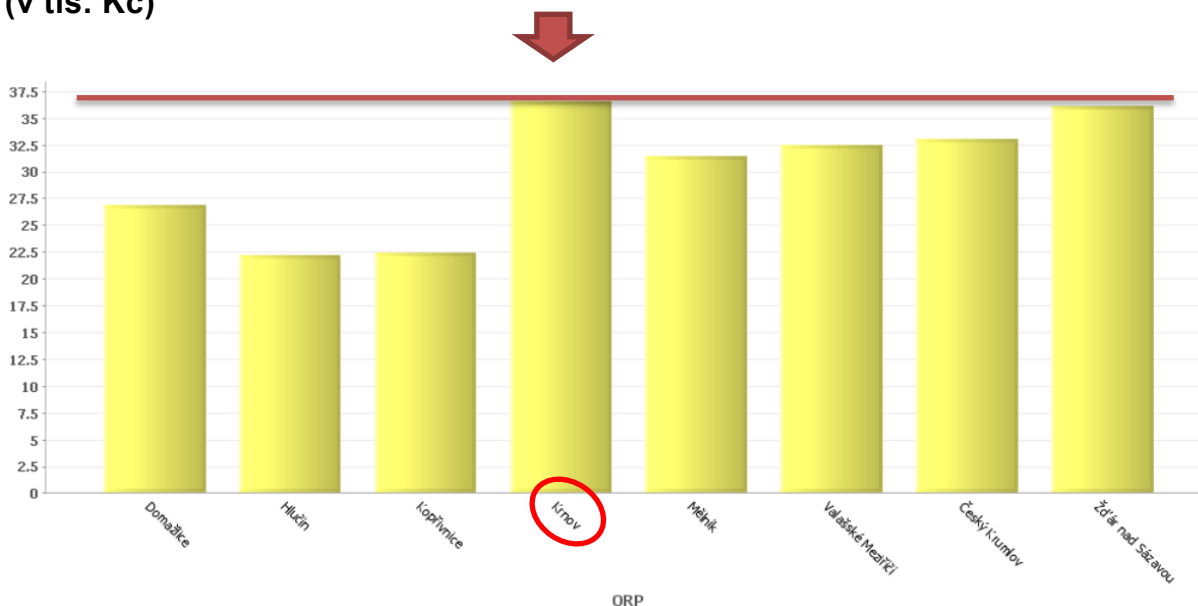
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé především srovnání **běžných výdajů SO ORP Krnov na obyvatele**, tedy nákladů spojených s každodenním provozem, s dalšími SO ORP vybranými podle kritéria počtu obyvatel v obvodě. V průběhu sledovaných let 2008 – 2012 patřily hodnoty za krnovský obvod vždy k těm nejvyšším, v letech 2010 až 2012 byly dokonce zcela nejvyšší. Celkově se pohybovaly v rozmezí ca 31 až 38 tis. Kč/obyv. a průměrná hodnota, která je na grafu zvýrazněná červenou linií, za celé období činí 36,6 tis. Kč/obyv. Viz obrázky č. 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 40.200 – 43.200) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

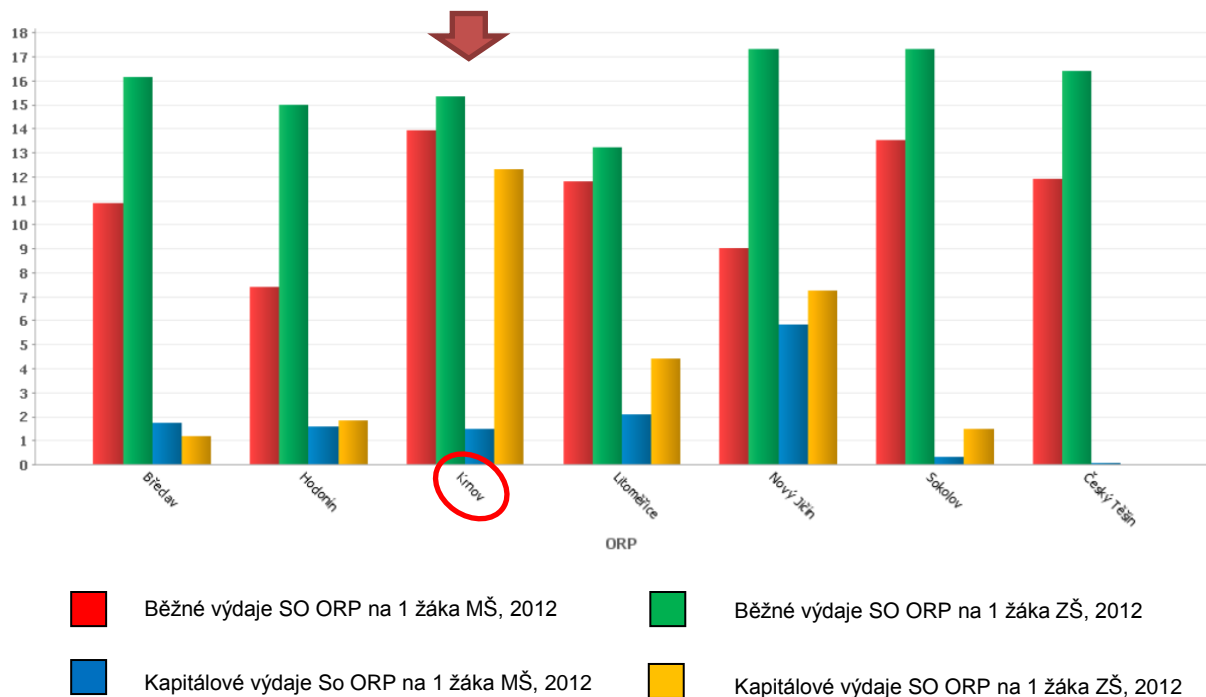
Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 40.200 – 43.200) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Krnov zejména porovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky základních a mateřských škol** s dalšími obvody vybranými dle kritéria velikosti jádrové obce. Běžné výdaje za krnovský obvod patří k těm vyšším: na žáka MŠ jsou zcela nejvyšší ve skupině (ca 14 tis. Kč) a na žáka ZŠ jsou také relativně vysoké (i když ve skutečnosti až 5. nejvyšší ve srovnání s hodnotou 15,3 tis. Kč). Kapitálové výdaje na žáka ZŠ jsou ovšem opět nejvyšší z celé skupiny (12,3 tis. Kč), naproti tomu kapitálové výdaje na žáka MŠ jsou 3. nejvyšší (1,5 tis. Kč).

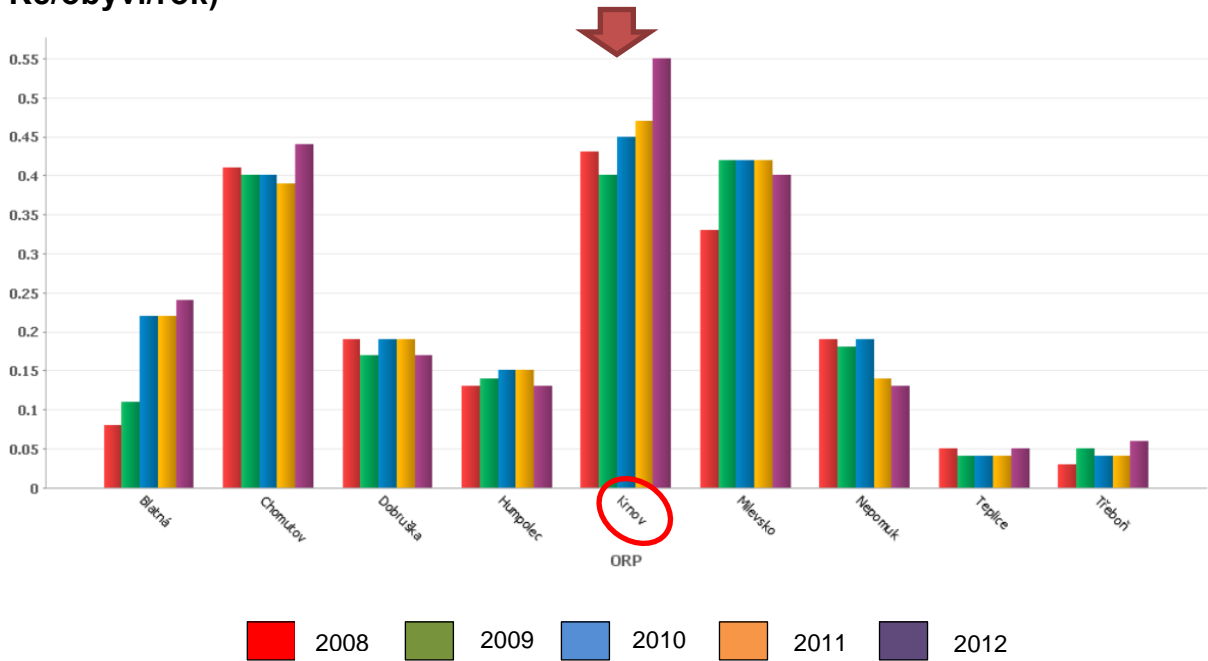
Obrázek 3: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 23.700 – 25.300 obyv.) na žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč)

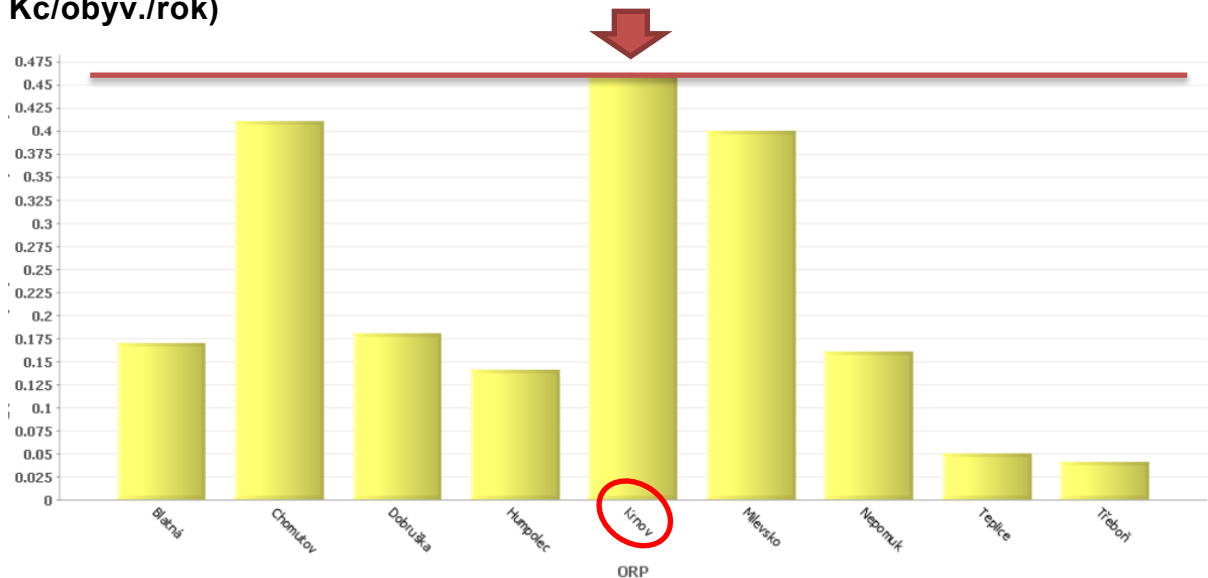
4. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout srovnání **běžných výdajů na obyvatele**. SO ORP Krnov dosahuje z pohledu každodenních výdajů na sociální služby ve sledovaném období jedněch z nejvyšších hodnot z vybraných SO ORP s obdobným počtem obcí (nejvyšší byl ve všech letech 2008-2012 kromě r. 2009). Celkově se běžné výdaje pohybovaly v rozmezí 0,4 a 0,55 tis. Kč/obyvatele a jejich průměrná hodnota, která je na grafu vyznačena červenou linií, byla 0,46 tis. Kč/obyvatele. Viz obr. č. 4 a 5.

Obrázek 4: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 25 – 26) na sociální služby v období 2008 – 2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

Obrázek 5: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 25 – 26) na sociální služby v období 2008-2012 (v tis. Kč/obyv./rok)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP Krnov	
základní charakteristika	<p>v Moravskoslezském kraji je správní obvod ORP Krnov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlohou 2. největší • počtem obcí je 4. největší • počtem obyvatel je podprůměrný
ekonomická výkonnost	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoké běžné výdaje na obyvatele
předškolní a školní vzdělávání	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoké běžné výdaje na žáky MŠ • nízké kapitálové výdaje na žáky MŠ a vysoké kapitálové na žáky ZŠ
sociální služby	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoké běžné výdaje na sociální služby na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad